

Reportage i NT 2022-07-12

Vi kan lära av "Kalle mä pipa"

Politik

Det byggdes hållbart i Söderköping för 300 år sedan.

Det finns en idé om att vi just nu står på tröskeln till en ny tid - till den hållbara eran. Allt ska förändras.

Det sättet vi har gjort saker på ska i klimat- och miljöarbetets namn göras på ett annat sätt. Bilar, busar och traktorer ska få andra drivmedel än i dag. Kvalificerade gissningar är el, vätgas eller något från Agroetanol i Norrköping. Men ingen vet riktigt hur omställningen ska se ut. Och så är det på området efter område.

Stål ska tillverkas på ett nytt sätt. Inom jord- och skogsbruket vurmas det - inte minst från sådana med stor distans till näringarna - för nya brukningsmeto-

der. Och husen ska byggas mer hållbart. Men exakt hur vet nog inte riktigt någon. I varje bransch trevar man sig fram.

För att hitta vägen framåt kanske vi dock borde blicka mer bakåt än vad vi oftast gör. Det är i alla fall en tanke som uppstår när man läser i NT om renoveringen av en ryggåsstuga i Drothems kvarteren i Söderköping. Det handlar om den så kallade "Kalle mä pipas stuga", ett stenkast från Drothems kyrka.

Hantverkaren Tobias Ringkvist, som med gamla metoder är med och restaurerar den låga byggnaden, säger i NT (7/7): "Den här stugan har ju stått här i 300 år. Så det var inget dåligt sätt att bygga på."

Här är Ringkvist väl blygsam. Det går att säga att det gamla sättet att timra hus vara riktigt bra. Kanske långt bättre än hur det byggs i dag.

Materialet - timret - kan hämtas från traktens skogar, där nya träd växer upp efter att träden som behövs har huggits. Stommen kan återanvändas om huset behöver flyttas. Och så länge som stockarna används som byggmaterial fungerar de som en kolsänka.

Att fastighetsägare, likt de som har "Kalle mä pipas stuga", fortfarande vill investera och vårda de gamla husen säger också en hel del om hur välbyggda de är. Bra hus omhändertars av den ena generationen efter den andra - vilket är grunden för verklig resurshållning och hållbarhet.

På det här området verkar vi dock ha en del att lära i dag. För trots att det talas

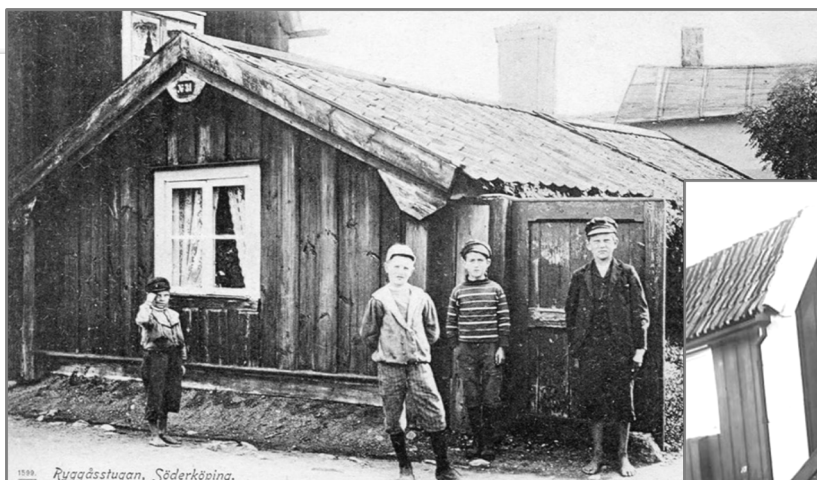
så varmt om hållbarhet har det återkommande höjts kritiska röster om hur kortsiktigt det ibland byggs nu.

Två KTH-forskare varnade för ett par år sedan för att det byggdes bättre under det bespottade miljonprogrammet. De två forskarna, biträdande professorn Erik Stenberg samt professorn i fastighetsekonomi Hans Lind, ansåg att dagens materialval var slarviga. De såg framför sig att renoveringar i en del fall kan behövas redan inom tio år. Det är knappast hållbart.

Ska vi kliva in i den hållbara eran bör vi lära mer av tidigare generationer. Och en bra plats att börja är kanske "Kalle mä pipas stuga" i Söderköping.

Edvard Hollertz är agronom och ledarskribent i AIL - lantbrukarnas affärstidning.

Edvard Hollertz

1599. Ryggåsstugan, Söderköping.

